

Predhovor

V priebehu pedagogickej praxe sú učitelia postavení pred rôzne neštandardné situácie (narušená disciplína, neplnenie požadovaných úloh, neskoré príchody na vyučovanie, klamstvo, záškoláctvo, násilie voči spolužiakom, užívanie drog, žiaci so špeciálnymi potrebami, ťažkosti v učení sa žiakov a i.). Spôsob zvládania týchto situácií je podmienený vzájomnou interakciou, rozdielnymi rolami, časovými možnosťami a profesionálnou pripravenosťou učiteľov na ich riešenie. Kľúčovou otázkou v oblasti prípravy učiteľov sa stáva profesionalizácia. Preto náš záujem smeruje k mapovaniu a skúmaniu uvedenej problematiky zo širšieho interdisciplinárneho aspektu.

Dostáva sa vám do rúk zborník príspevkov z konferencie uskutočnenej na Katedre pedagogiky a psychológie SPU v Nitre s názvom Pedagogické situácie v stredných odborných školách a možnosti ich riešenia II. Tento zborník má za cieľ pomôcť učiteľom v každodennej práci riešiť situácie, do ktorých sa dostanú v interakcii so žiakmi pri vyučovaní. Na riešenu problematiku sa autori príspevkov pozerajú z teoretického aspektu, ale aj z pohľadu pedagogickej praxe.

Cieľom konferencie bola výmena poznatkov, názorov a skúseností z oblasti prevencie a riešenia náročných pedagogických situácií v priebehu výchovy a vzdelávania v stredných školách. Predmetom záujmu je pripravenosť učiteľov profesionálne zvládať uvedené situácie. Konferencia bola určená vysokoškolským pedagógom, doktorandom, vedeckým pracovníkom, pedagogickým a odborným pracovníkom stredných škôl, prípadne ďalším zainteresovaným v riešení danej problematiky.

Tematika neštandardných pedagogických situácií je široká. Preto tu nájdeme príspevky z oblasti sociálnej pedagogiky ako teoretickej pedagogickej vedy pomáhajúcej v oblasti riešenia danej problematiky. Predpokladá sa, že tiež dobrá profesijná príprava učiteľov stredných škôl zabezpečí učiteľom kompetencie na zvládanie daných situácií. K eliminácii neštandardných situácií pomôže učiteľom aj spoznanie názorov žiakov na vyučovanie a život v škole. K riešeniu danej problematiky by určite prispelo spoznávanie a podpora komunikačných schopností učiteľov. Niektorým nevhodným situáciám vo výchove a vzdelávaní možno predísť i poznaním a rešpektovaním rodovo citlivej výchovy. Súvislosti môžeme nájsť aj v poznaní a rešpektovaní učebných a vyučovacích štýlov. Neštandardné situácie nastávajú určite aj v oblasti klamstiev, krádeží, šikanovania prípadne poškodzovania majetku zo strany žiakov a učitelia by mali byť na ne pripravení.

Aj my na dopĺňujúcom pedagogickom štúdiu na KPP SPU v Nitre zaznamenávame zo strany študentov záujem o riešenie výchovných problémov a neštandardných situácií v stredných odborných školách. V pregraduálnej príprave učiteľov nie je vždy dostatok priestoru na prípravu na všetky dané situácie. Preto sme uskutočnením tejto konferencie dali priestor na diskusiu v predmetnej oblasti a veríme, že príspevkami z konferencie podnietime diskusiu k možnostiam riešenia neštandardných situácií v stredných odborných školách.

Na konferencii sa stretli odborníci z katedier zaoberajúcich sa prípravou učiteľov pre SOŠ z MENDELU v Brne, z Technickej univerzity v Košiciach, z Pedagogickej fakulty TU v Trnave, z FF UCM v Trnave, z MTF STU v Trnave, z UKF v Nitre, z RPIC-ViP s.r.o. v Ostrave, z Krajského kontaktného miesta Inštitútu rodovej rovnosti v Nitre, zo SOŠ potravinárskej v Nitre a z Katedry pedagogiky a psychológie SPU v Nitre.

Konferencia bola usporiadaná v rámci riešenia inštitucionálneho výskumu FEM, reg. č. 11/11 Neštandardné pedagogické situácie v stredných odborných školách a možnosti ich riešenia.

Ďakujeme všetkým účastníkom konferencie, ktorí svojou aktívnou účasťou prispeli k jej úspešnému priebehu.